

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรมเป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทย ทั้งปวงมุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพโดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ (ชาญชัย อาจินสมภาร, 2549 : 2)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (4) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษา โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 18 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ส่งเสริมการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและผู้ด้อยโอกาส ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือ เมืองพัทยาก็ดี ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้นปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐาน นอกจากนี้แล้วการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษาของฝ่าย

ต่าง ๆ ถือว่าเป็นประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่นอกเหนือจากการระดมทรัพยากรแล้ว การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ประชาชนชุมชนและเอกชน ในการจัดการศึกษา จะเป็นการเสริมสร้างพลังแห่งการเรียนรู้ที่สำคัญให้แก่ผู้เรียน (ภาวิศ ทองโรจน์, 2546 : 32)

กระทรวงมหาดไทย (2555 : 2) ได้กล่าวถึง สภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งพบว่าเกิดปัญหาหลายประการ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีมาตรฐาน ด้านปัจจัยอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ในขณะที่มาตรฐานผู้เรียนยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับปัจจัยที่ใช้ในการจัดการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อยกระดับมาตรฐานด้านผู้เรียนให้เพิ่มสูงขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรง ซึ่งจะเห็นได้จากกรณีที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งจัดตั้งหรือรับโอนโรงเรียนทั้งๆที่ยังไม่มี กอง/ส่วนการศึกษา ขาดระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ทำให้มาตรฐานการบริหารงานด้าน การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่ เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีการพัฒนาต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนใน ท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ด้าน การประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนเป็นแรงงานไร้ฝีมือได้รับเงินเดือนหรือ ค่าตอบแทนต่ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังจิตสำนึก ในเอกลักษณ์และค่านิยมความเป็นไทยให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทำให้เด็ก เยาวชน และ ประชาชนเลียนแบบวัฒนธรรมและค่านิยมตะวันตก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ยังไม่ ทราบบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง ทำให้ท้องถิ่นขาดแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่สามารถเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้

องค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม สังกัดกรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เป็นองค์กรของภาครัฐบาล มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริม และจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและผู้ด้อยโอกาส ได้ดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการ จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ ขึ้น จำนวน 358 แห่ง (ท้องถิ่นจังหวัด จังหวัดมหาสารคาม, 2556 : 1-20) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กวัยระหว่าง 3 – 5 ขวบ ทุกคนใน ท้องถิ่นได้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยการจัดการศึกษาและบริหารงานพัฒนาศูนย์ร่วมกับคณะกรรมการ บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่จากสภาพปัจจุบันและจากผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา (ท้องถิ่นอำเภอวาปี ปทุม, 2555 : 34) นอกจากนี้จะต้องทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็ก ใน 6 ประเด็น คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการ มีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 1 – 2)

จากสภาพการดำเนินการบริการการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ประสบปัญหาในการดูแลเด็ก เนื่องจากพื้นที่ และสภาพแวดล้อมมีจำกัด ไม่เพียงพอสำหรับเด็กเล็กซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็กเล็ก สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียน การสอนยังไม่เหมาะสม มีพื้นที่จำกัด ขาดการป้องกันอันตรายจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน เกี่ยวกับงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ และด้านการบริหารงาน พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กขาดการจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้การจัด การศึกษามีความล่าช้าขาดความต่อเนื่องไม่ทันต่อความต้องการของผู้ปกครองและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องอื่น ๆ นอกจากนี้จากการประเมินคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปีการศึกษา 2554 จากการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบล พบว่า บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะประสบการณ์เกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนมาก ไม่ได้รับการจัดการอบรม เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ และการอบรมการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน การการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงทำให้การจัดประสบการณ์ และการส่งเสริม การจัดการศึกษาไม่ตรงกับเป้าหมายที่พึงประสงค์ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (ท้องถิ่นอำเภอบ้านไผ่, 2555 : 10-11)

ปัจจุบันในแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดมหาสารคาม ได้พยายามพัฒนาการจัด การศึกษาให้มีคุณภาพ เช่น จัดประชุมปฏิบัติการโดยวิทยากรมาให้ความรู้ มีการนิเทศภายใน การประสานความร่วมมือระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาใน ระดับที่สูงขึ้น และขอความร่วมมือจากหน่วยงานและชุมชนในพื้นที่ช่วยเหลือปรับปรุงสภาพ แวดล้อมให้มีความสะอาดปลอดภัย มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน จัดทำรั้วกัน ขอบชิดเพื่อป้องกันอันตรายจากสิ่งไม่คาดคิด นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเชิญเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคคล ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมให้ความใส่ใจ แสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการที่จะ แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยต้องให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อการพัฒนาด้านการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ให้เจริญก้าวหน้าและพัฒนาตามแนวทางมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 6 ด้าน และเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่เด็กเล็กในท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม, 2554 : 12) ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหาร ส่วนตำบลต่าง ๆ ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จะต้องรับผิดชอบภารกิจารดำเนินการจัด การศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสามารถให้บริการ ตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 3 - 5 ปี อย่างทั่วถึง ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทาง ให้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและ มีคุณภาพ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 1 - 2)

ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม มีความต้องการที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม เพื่อที่จะได้ทราบสภาพการดำเนินงานปัจจุบันว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจะมีแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคามให้ได้คุณภาพ และสามารถนำผลจากการศึกษาไปพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับใด
2. สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคามตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในงาน แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคามเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคามตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในงานที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

หัวหน้าศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

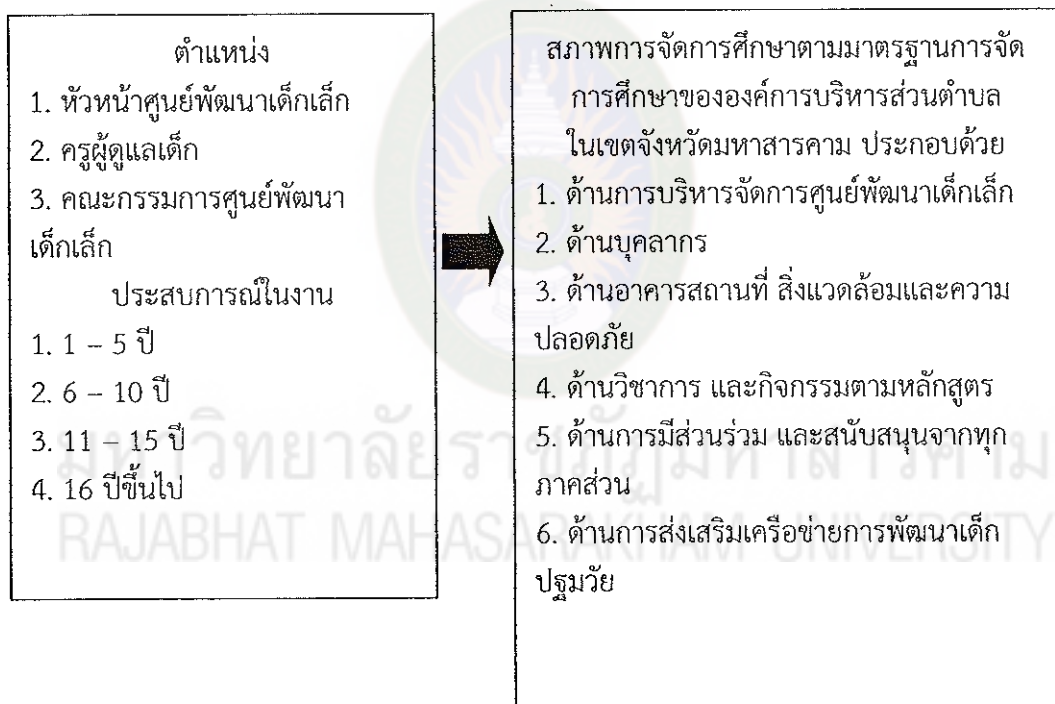
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคามครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยนำแนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 1 - 2)

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์ฯ จำนวน 358 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 738 คน และคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 1,793 คน รวม 2,889 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 358 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43) หัวหน้าศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 2,889 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน

1.2.2 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 103-104) ตามสถานภาพตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างในศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์ฯ จำนวน 42 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 86 คน และคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 210 คน รวม 338 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มาตรฐานการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 6 ด้าน คือ

1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 1 - 2)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย

3.2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.2 ด้านบุคลากร

3.2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

3.2.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

3.2.5 ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

3.2.6 ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือนตุลาคม 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการจัดการด้านการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. มาตรฐานการจัดการศึกษา หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปี พ.ศ. 2553 จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กสามารถดำเนินงานการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย การบริหารงาน การบริหารงบประมาณและการบริหารบุคคลไว้อย่างชัดเจน

2.2 ด้านบุคลากร หมายถึง การกำหนดคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย หมายถึง การดำเนินงานจัดการหาสถานที่ การก่อสร้าง หรือการปรับปรุงอาคารสถานที่ ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึง ความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสม และความปลอดภัยแก่เด็ก

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานในการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความเหมาะสมกับวัย ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษาหลักสูตร การนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ การจัดหา และผลิตสื่อ ตลอดจนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์ การนิเทศ ติดตามและประเมินผล และการบริหารงานซึ่งไม่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านโภชนาการ ความสะอาดของอาหาร การสุขาภิบาลโรงอาหาร

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน หมายถึง การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2.6 ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อใช้เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างหน่วยงานเดียวกันในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู เด็กอายุ 3-5 ปี จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

5. องค์กรบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในที่นี้หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 358 แห่ง

6. บุคลากร หมายถึง หัวหน้าศูนย์ ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

6.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้คัดเลือกและแต่งตั้งจากครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรและการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบลต่างๆ ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

6.2 ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงาน

6.3 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่องค์กรบริหารส่วนตำบลพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบลต่างๆ ในเขตจังหวัดมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารศูนย์ ครู และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ทราบสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

2. ผู้บริหารศูนย์ ครู และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถนำข้อมูลจากงานวิจัยนี้ไปพัฒนาการจัดการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคามได้อย่างมีคุณภาพ

3. ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ และปรับใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY